

UKRAINIAN LABOR NEWS
Published weekly under the auspices of
The Winnipeg Trades and Labor Council
cor. Pritchard & McGregor Sts., Winnipeg, Man.
Subscription \$2.00 a year.
Telephone: St. John 1465

"УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ"
журнал для робочого класу — виходить раз в тиждень.
Заказом Вінніпегської Ремісничо-Робітничої Ради.
Передплата \$2.00 на рік.

Адреса: **UKRAINIAN LABOR NEWS**
cor. Pritchard & McGregor Sts. Winnipeg, Man.

РОЗМОВА ПО ІСТОРІЇ. HISTORICAL CONVERSATION.

БЕСАРАБІЯ СТАЄ СОВІТ-СЬКОЮ.

"Де лежить Бессарабія і в чім її значення? — спитав я учителя історії. "Я бачу, що вона стала совітською".

"Вона лежить між Росією і Румунією над Чорним Морем", відповів він. "Дунай впадає до Чорного моря на її південно-західній границі, а інші ріки піднімаються через неї з Росії. Вона має важкий порт Одеса. Фактично вона є дійсним російським головним виходом на Чорне море, який дає Росії однією нагодою вести водну транспортну лінію до півдня".

"Але коли економічно вона є російським виходом в море, її населення в великій кількості складається з Румунів. Крім того в її частині, що найближче Росії є досить Козаків. Через те Бессарабія є краєм, який в бурливих часах може бути як релом клопоту, позаяк вона має сильний націоналістичний рух, що тягне її до Румунії, в той час коли її економічний розвиток є в великій мірі зв'язаний з Росією".

Проводить також до Польщі.

"Бессарабія — входить — також клином на північ до Галичини і Польщі. Це є причиною, чому наш приятель Падеревський переїхав на смерть соціалістичного правління в Бессарабію".

Тручали нею з'їзд і вперд.

"Так як і всі інші малі частини Балкан, Бессарабія тручала з'їзд і вперд абі вона була на руку великим державам. В 1812 році Турція відступила її Росії. В кримській війні її границі трохи змінили, але вона прийшла назад до Росії по масакрі Славян, Турками в 1877 р."

"Бачите, Турки, масакрували Болгарів на велику кошту. Франція, Англія і Австрія відмовилися допомогти, бо вони хотіли тримати Турцію достатньою в силі, аби запобігти зростови Росії. Тому до Росії пішла до Болгарії охоронити там нарід. Без сумніву вона мала свої власні мотиви, але в кождім разі вона пробувала щось зробити".

"Коли Росія побіла Турцію, Австрія розсудила, що встановлені границі в тих місцях є "європейською справою". Тому в 1878 р. вони відкинули Берлінський договір, прилучили Бессарабію до Росії та зробили кілька інших малих перемін з територією, цілковито незгідно з волею людності".

Румунія зростає в силу.

"Від початку вісімдесятих років Румунія стало зростала в силу. Вона відкрила поклади нафти і розвинула промисла, а оскільки 1912 року вона була правдоподібно найбільш зростаючою та цвітучою зі всіх балканських країв".

"Як і всі ті держави вона мала дві великі причини до недоволення (неспокою). Нерозв'язане земельне питання, де є великі посілости і селяни, які є майже невольниками — це є одне питання. Постепенно зростаюча індустрія, пугана реакційним політичним правлінням — це є друге питання. Сих два питання є економічними і соціальними питаннями по цілім Балкані".

"Попри ці соціальні і економічні питання там є також і національне питання. І велике питання, яке щойно тепер стало перед світом є: Котре з тих двох питань — національне чи економічне — має бути перше по-лагоджене?"

BESSARABIA GOES SOVIET.

"Where is this Bessarabia and what is the importance of it?" I asked the history teacher. "I see it has gone Soviet".

"It is over on the Black Sea", he answered. "Between Russia and Roumania. The Danube empties into the Black Sea along the southwestern boundary of it, and other rivers from Russia run through it. It contains the important port of Odessa. In fact it is really Russia's main outlet on the Black Sea, which is her only chance of water-transport to the south."

"But while economically it is Russia's outlet to the sea, its population is largely composed of Roumanians. Except that over in the part which is nearest Russia, there are quite a lot of Cossacks. This makes Bessarabia a country which, in times of irritation, might be a source of trouble, since it has a strong nationalistic movement driving it toward Roumania, while its economic development is largely tied up with Russia."

Also Leads Over Toward Poland.

"Also Bessarabia is an entering wedge northward toward Galicia and Poland. That is why our friend Paderewski is scared to death over a Soviet Government in Bessarabia."

Tossed Back and Forth.

"Like all other little sections of the Balkans, Bessarabia has been tossed back and forth to suit the great powers. In 1812 Turkey ceded it to Russia. In the Crimean War its boundaries were changed about somewhat, but it came back to Russia after the Slavic massacres by the Turks in 1877."

"You see, the Turks were massacring Bulgarians on a large scale. France, England and Austria refused to help, as they wished to keep Turkey sufficiently in the saddle to prevent the growth of Russia. So Russia went down into Bulgaria to protect the people there. No doubt she had her own ulterior motives, but at any rate she tried to do something."

"After Russia had Turkey beaten, Austria decided that the settlement of boundaries in that vicinity was a "European matter". So, in 1878 they pulled off the Treaty of Berlin, giving Bessarabia to Russia, and making several other little readjustments of territory not at all in accordance with the will of the inhabitants."

Roumania Growing in Power.

"Since the late eighties Roumania has grown steadily in power. She discovered oil wells and developed industry, and by 1912 she was probably the most progressive and prosperous of all the Balkan countries."

"Like all those states, however, she has two big sources of unrest. An unsolved land problem, with big estates and peasants who are almost serfs — that is one problem. A gradually growing industry hampered by reactionary political government — that is the other problem. These two are the social and economic problems all through the Balkans."

"Beside these social and economic problems, there is, of course, the national problem. And the big question facing the world just now is: "Which of these problems

— the national or the economic — is going to be settled first?"

Via the Peace Conference or the Soviets.

"Over in Paris, at the Peace Conference, they are taking up questions of nationality and national boundaries. Their method is to settle those first and let the economic and social problems be worked out afterward by each country."

"If the Peace Conference ever got round to it, and settled matters on a nationalistic basis, they would probably hand Bessarabia, or part of it, over to Roumania, because her population is so largely Roumanian, and also because they are friendly to Roumania and not to Russia."

"But they have been slow in Paris, and meantime the Soviets are offering solution, not of national problems, but of economic problems. Let the poorest peasants seize the land they till and the workers take over control of industry, is their program. Never mind for the present about political government or national boundary lines. Those can be settled when you get around to it; they aren't important."

"You see now what it means when Bessarabia goes Soviet. It means that the nationalistic movement toward Roumania is not as strong as the movement toward land-control and control of industry."

Will Roumania and Poland Follow?

"It means also, since the connection of feeling is very close between Bessarabia and Roumania, that Roumania and perhaps Poland to the north, will be next touched by the desire of the peasants for their own land, which is, of course, the communist program of Soviet Russia."

"When we read that the Roumanian army is fighting Bessarabia, it is quite likely that this army is composed largely of adherents of the old regime, and not of Roumanian peasants. The Roumanian peasants will have no quarrel with their brother Roumanians just over the boundary who have taken possession of the estates of Bessarabia. Their chief emotion will be one of envy."

A Race Between Paris and Moscow.

"It is sort of a race, you see, between Paris and Moscow. The conference at Paris is offering to solve the national problems, the problems of boundary lines, for all these little peoples: the Soviet government of Russia is offering them land controlled by peasants and industry by workers."

"If they concentrate on solving either of these problems they are likely to forget the other for the time being. National feeling blunts the sense of economic wrong for a time. And vice versa!"

"Paris has been slow. Bessarabian nationalists grew tired of waiting to be joined to Roumania by edict of the Peace Table. They chose the loaves and the fishes instead. They went Soviet. And they have opened a wedge leading toward Roumania in one direction and Galicia and Poland in the other."

— ANISE.

(Seattle Union Record).

ЗАПРОШУЄ РОБІТНИКІВ ВЕРТАТИ НА УГОРЩИНУ.

INVITE RETURN OF WORKERS TO HUNGARY.

Міністр закордонних справ говорить, що причини, які примушували робітників мігрувати пішли раз на все.

БУДАПЕШТ, 1-е цвітня. ("Юнайтед Прес"). — Нове угорське соціалістичне правління, через міністра Бела Куна, видало сьогодні запрошення до Угрії Канаді і Злучених Державів вертатися до дому і живити онові коммуністичної революції. Він говорить, що робітники застануть

the national or the economic — is going to be settled first?"

Via the Peace Conference or the Soviets.

"Over in Paris, at the Peace Conference, they are taking up questions of nationality and national boundaries. Their method is to settle those first and let the economic and social problems be worked out afterward by each country."

"If the Peace Conference ever got round to it, and settled matters on a nationalistic basis, they would probably hand Bessarabia, or part of it, over to Roumania, because her population is so largely Roumanian, and also because they are friendly to Roumania and not to Russia."

"But they have been slow in Paris, and meantime the Soviets are offering solution, not of national problems, but of economic problems. Let the poorest peasants seize the land they till and the workers take over control of industry, is their program. Never mind for the present about political government or national boundary lines. Those can be settled when you get around to it; they aren't important."

"You see now what it means when Bessarabia goes Soviet. It means that the nationalistic movement toward Roumania is not as strong as the movement toward land-control and control of industry."

Will Roumania and Poland Follow?

"It means also, since the connection of feeling is very close between Bessarabia and Roumania, that Roumania and perhaps Poland to the north, will be next touched by the desire of the peasants for their own land, which is, of course, the communist program of Soviet Russia."

"When we read that the Roumanian army is fighting Bessarabia, it is quite likely that this army is composed largely of adherents of the old regime, and not of Roumanian peasants. The Roumanian peasants will have no quarrel with their brother Roumanians just over the boundary who have taken possession of the estates of Bessarabia. Their chief emotion will be one of envy."

A Race Between Paris and Moscow.

"It is sort of a race, you see, between Paris and Moscow. The conference at Paris is offering to solve the national problems, the problems of boundary lines, for all these little peoples: the Soviet government of Russia is offering them land controlled by peasants and industry by workers."

"If they concentrate on solving either of these problems they are likely to forget the other for the time being. National feeling blunts the sense of economic wrong for a time. And vice versa!"

"Paris has been slow. Bessarabian nationalists grew tired of waiting to be joined to Roumania by edict of the Peace Table. They chose the loaves and the fishes instead. They went Soviet. And they have opened a wedge leading toward Roumania in one direction and Galicia and Poland in the other."

— ANISE.

(Seattle Union Record).

тут "соціалістичну вітчину".

Бела Кун заявив також, що Угорщина бажає світового миру і буде боротися, щоб його вдержати. "Наше загальноєвропейське становище є тільки мир", сказав міністр. "Ми говоримо це щиро. Але раз ми позбулися імперіалізму, не схилимо більше своєї голови перед ним. Наше внутрішнє становище є основою для нашого загальноєвропейського становища, яке цілковито залежить від інтернаціональної солідарності робітничої класи. До Угрії, що живуть за океаном, посилаю через "Юнайтед Прес" наступуючі віткы:

Вістка з Угорщини.

"Обставини, які приневолили вас емігрувати, щезли на всегда. Ви застанете тут соціалістичну вітчину, що дасть жите робітникам, коли стара Угорщина не мала місця для робітників."

"Для німецького пролетаріату, який навчав нас теорії, яку ми нині здійснюємо маємо найщиріший почуття. З Росією нічого нас не в'яже крім інтернаціональної солідарності робітничої класи."

"Я щиро надіюся, що всі біжучі питання з альянтами поларизуються мирною дорогою. Одне чи альянти будуть дихати таким духом як ген. Гофман в Бересті Литовському — опираючись на силу меча — на селені хопити за оруже."

"Кождий угорський робітник тишить ся тепер найбільшою свободою. Нема вислизку людини. Ви питаєте чи заведемо нашу систему не є політичним маневром проти альянта. Я відповідаю, що ми поклали працю задля цієї системи далеко скорше, ніж альянти поклали свій маневр проти нас."

"Наша програма обнімає монополізацію внутрішньої комерції державою. Інтернаціонально це є свобода торгівлі; відміна товарів на основі відшкодування."

"Недостачі в Росії на роком переборщувать. (Бела Кун був перед тим помічником Льва Троцького)."

"Ми постарамось якомога швидше наших представителів до всіх закордонних правліть, включаючи й альянти."

Змінені обставини.

ВІДЕНЬ, 4-е цвітня. ("Асоційейтед Прес"). — Барон Сатван, один з найбагатших угорських горжан, є зайнятий тепер в Будапешті як звичайний писар. Багато визначних родин інтерновано в Будапешті. Фабрикант армат Манфред фон Вейс є замкнений в однім переліку своєї палати. В ошатненій кімнаті палати приміщено чотири пролетарські родини. У зброєні слуги стережуть дому з приказом стріляти до в'язнів (панів) если би вони пробували втікати.

Розв'язують проблеми.

БУДАПЕШТ, 6-е цвітня. ("Асоційейтед Прес"). — Що би виконати свою роботу як найлучше, члени нового правління докладають до сего найбільшої старанності. Вони є готові обговорювати свої плани і розв'язувати свої завдання, стримуючись від насильства над капіталізом. Щоб охоронити буржуазію перед вибухами червоної гвардії, правління постановило держати строгу дисципліну.

Юль Альпарі, визначний коммуніст і Юль Севресі, народний комисар що до соціалізації фабрик, доказують, що тільки коммуністичними методами можна вквортити середню Європу від руїни.

Російські більшовики підуть на Угорщину.

ПАРИЖ, 9-е цвітня. — Николай Ленін, російський більшовицький прем'єр, прислав М. Самеллі, з московської школи пропаганди до Будапешту. До несення, що наслідки до Парижа говорять, що Самеллі повідомить угорського міністра закордонних справ Бела Куна, що російські більшовики пішли угорським більшовикам на поміч 150-тисячну армію.

Бела Кун також заявив, що Угорщина хоче мир з світом. "Our foreign policy is one of peace", said the foreign minister. "We mean this sincerely. But as we have done away with imperialism we shall not bow to it again. Our internal policy is the basis of our foreign policy which relies entirely upon international solidarity of the working classes. To the Hungarians living across the Atlantic I send this message through the United Press:

Message from Hungary.

"The circumstances which forced you to emigrate have disappeared. You will find here a socialist fatherland, offering a home to workers, while the old Hungary had a home for no workers."

"We have the warmest feeling for the German proletariat, which taught us the theory we have put in practice. Nothing binds us to Russia except the international solidarity of the working classes."

"I sincerely hope all pending questions with the entente will be settled peaceably. But if the allies entertain a spirit like that of Gen. Hoffman at Brest-Litovsk — basing their action on the power of the sword — the population will rise in arms."

"Every workingman in Hungary now enjoys the greatest freedom. There is no exploitation of men by men. You ask whether establishment of our system may not be interpreted as a political manoeuvre against the allies. I reply we were working for this system long before the allies started their manoeuvre against us."

"Our programme provides for monopolization of internal commerce by the state. Internationally, it is free trade; the exchange of goods on a compensational basis."

The misery in Russia has been deliberately greatly exaggerated. (Bela Kun formerly was an aide to Leon Trotsky).

"We will try soon to send our representatives to all foreign governments, including the allies."

Bela Kun also declared that Hungary wants peace with the world and will fight to maintain it. "Our foreign policy is one of peace", said the foreign minister. "We mean this sincerely. But as we have done away with imperialism we shall not bow to it again. Our internal policy is the basis of our foreign policy which relies entirely upon international solidarity of the working classes. To the Hungarians living across the Atlantic I send this message through the United Press:

Message from Hungary.

"The circumstances which forced you to emigrate have disappeared. You will find here a socialist fatherland, offering a home to workers, while the old Hungary had a home for no workers."

"We have the warmest feeling for the German proletariat, which taught us the theory we have put in practice. Nothing binds us to Russia except the international solidarity of the working classes."

"I sincerely hope all pending questions with the entente will be settled peaceably. But if the allies entertain a spirit like that of Gen. Hoffman at Brest-Litovsk — basing their action on the power of the sword — the population will rise in arms."

"Every workingman in Hungary now enjoys the greatest freedom. There is no exploitation of men by men. You ask whether establishment of our system may not be interpreted as a political manoeuvre against the allies. I reply we were working for this system long before the allies started their manoeuvre against us."

"Our programme provides for monopolization of internal commerce by the state. Internationally, it is free trade; the exchange of goods on a compensational basis."

The misery in Russia has been deliberately greatly exaggerated. (Bela Kun formerly was an aide to Leon Trotsky).

"We will try soon to send our representatives to all foreign governments, including the allies."

Smuts Confers with Hungary.

БУДАПЕШТ, 5-е цвітня. ("Юнайтед Прес"). — Генерал Смутс, спеціальний альянтський посланець, стрівся сьогодні з міністром закордонних справ Бела Куном.

Смутс і його партія заперечили поширювані вісти неможливі альянти планували післати армію на Угорщину. Вони заявили, що становище альянта до Угорщини ще не порішене. Організують тут "інтернаціональну червону армію". Дванайть сот добре узброєних солдатів прибуло сюди з Відня, під командування коммуністичних провідників Рота і Цігала, і сечас були забрані до служби. Сподіють ся ще більше. Перших два батальйони армії відіхали на лінію, яка була визначена альянтами на основі заключення розему.

Уважаючи на велике значення дисципліни, совітський міністр вів в мілітарні справи. Угорські коммуністичні лідери понайд Відень, розкладаючи пропаганду. Вони спустили долів і були арештовані на передмісті, одначе пізніше їх освободжено.

Для учнівків заведено 36-годинний тиждень. Для 37 сот шкільних дітей роздано книжки даром. Тиждень оплати за опіку скасовано. Всі шкільні стали публічними, першосте даєсь пролетарським пацентам.

Smuts Confers with Hungary.

БУДАПЕШТ, 5-е цвітня. ("Юнайтед Прес"). — Генерал Смутс, спеціальний альянтський посланець, сьогодні стрівся з міністром закордонних справ Бела Куном в його приватній карі.

Смутс і його партія заперечили поширювані вісти неможливі альянти планували післати армію на Угорщину. Вони заявили, що становище альянта до Угорщини ще не порішене. Організують тут "інтернаціональну червону армію". Дванайть сот добре узброєних солдатів прибуло сюди з Відня, під командування коммуністичних провідників Рота і Цігала, і сечас були забрані до служби. Сподіють ся ще більше. Перших два батальйони армії відіхали на лінію, яка була визначена альянтами на основі заключення розему.

Уважаючи на велике значення дисципліни, совітський міністр вів в мілітарні справи. Угорські коммуністичні лідери понайд Відень, розкладаючи пропаганду. Вони спустили долів і були арештовані на передмісті, одначе пізніше їх освободжено.

Для учнівків заведено 36-годинний тиждень. Для 37 сот шкільних дітей роздано книжки даром. Тиждень оплати за опіку скасовано. Всі шкільні стали публічними, першосте даєсь пролетарським пацентам.

Smuts Confers with Hungary.

БУДАПЕШТ, 6-е цвітня. ("Асоційейтед Прес"). — Генерал Ян Хр. Смутс, що був післанець з Парижа мировою конференцією і мав власть підписати з Угорщиною перемир'я, опустив нині рано Будапешт не підписавши угоди.

Бритійські піддані, що живуть в сім місті, вийдуть в суботу через Відень до Парижа. Правління робить всі заходи, щоб вдоволювати чужинців.

Smuts Leaves Budapest; No Treaty Signed.

БУДАПЕШТ, 6-е цвітня. ("Асоційейтед Прес"). — While General Jan Christian Smuts, who was sent here by the peace conference at Paris, had authority to arrange a new armistice between Hungary and the entente powers, it appears that he did not do so before his departure this morning.

British residents of the city will leave for Paris by way of Vienna on Saturday. The government seems to be doing everything in favor of foreigners.

Russian Reds Will go to Hungary.

ПАРИЖ, 9-е цвітня. — Николай Ленін, російський більшовицький прем'єр, прислав М. Самеллі, з московської школи пропаганди до Будапешту. До несення, що наслідки до Парижа говорять, що Самеллі повідомить угорського міністра закордонних справ Бела Куна, що російські більшовики пішли угорським більшовикам на поміч 150-тисячну армію.

Бела Кун також заявив, що Угорщина хоче мир з світом. "Our foreign policy is one of peace", said the foreign minister. "We mean this sincerely. But as we have done away with imperialism we shall not bow to it again. Our internal policy is the basis of our foreign policy which relies entirely upon international solidarity of the working classes. To the Hungarians living across the Atlantic I send this message through the United Press:

Message from Hungary.

"The circumstances which forced you to emigrate have disappeared. You will find here a socialist fatherland, offering a home to workers, while the old Hungary had a home for no workers."

"We have the warmest feeling for the German proletariat, which taught us the theory we have put in practice. Nothing binds us to Russia except the international solidarity of the working classes."

"I sincerely hope all pending questions with the entente will be settled peaceably. But if the allies entertain a spirit like that of Gen. Hoffman at Brest-Litovsk — basing their action on the power of the sword — the population will rise in arms."

"Every workingman in Hungary now enjoys the greatest freedom. There is no exploitation of men by men. You ask whether establishment of our system may not be interpreted as a political manoeuvre against the allies. I reply we were working for this system long before the allies started their manoeuvre against us."

"Our programme provides for monopolization of internal commerce by the state. Internationally, it is free trade; the exchange of goods on a compensational basis."

The misery in Russia has been deliberately greatly exaggerated. (Bela Kun formerly was an aide to Leon Trotsky).

"We will try soon to send our representatives to all foreign governments, including the allies."

Smuts Confers with Hungary.

БУДАПЕШТ, 5-е цвітня. ("Юнайтед Прес"). — Генерал Смутс, спеціальний альянтський посланець, стрівся сьогодні з міністром закордонних справ Бела Куном.

Смутс і його партія заперечили поширювані вісти неможливі альянти планували післати армію на Угорщину. Вони заявили, що становище альянта до Угорщини ще не порішене. Організують тут "інтернаціональну червону армію". Дванайть сот добре узброєних солдатів прибуло сюди з Відня, під командування коммуністичних провідників Рота і Цігала, і сечас були забрані до служби. Сподіють ся ще більше. Перших два батальйони армії відіхали на лінію, яка була визначена альянтами на основі заключення розему.

Уважаючи на велике значення дисципліни, совітський міністр вів в мілітарні справи. Угорські коммуністичні лідери понайд Відень, розкладаючи пропаганду. Вони спустили долів і були арештовані на передмісті, одначе пізніше їх освободжено.

Для учнівків заведено 36-годинний тиждень. Для 37 сот шкільних дітей роздано книжки даром. Тиждень оплати за опіку скасовано. Всі шкільні стали публічними, першосте даєсь пролетарським пацентам.

Smuts Confers with Hungary.

БУДАПЕШТ, 5-е цвітня. ("Юнайтед Прес"). — Генерал Смутс, спеціальний альянтський посланець, сьогодні стрівся з міністром закордонних справ Бела Куном в його приватній карі.

Смутс і його партія заперечили поширювані вісти неможливі альянти планували післати армію на Угорщину. Вони заявили, що становище альянта до Угорщини ще не порішене. Організують тут "інтернаціональну червону армію". Дванайть сот добре узброєних солдатів прибуло сюди з Відня, під командування коммуністичних провідників Рота і Цігала, і сечас були забрані до служби. Сподіють ся ще більше. Перших два батальйони армії відіхали на лінію, яка була визначена альянтами на основі заключення розему.

Уважаючи на велике значення дисципліни, совітський міністр вів в мілітарні справи. Угорські коммуністичні лідери понайд Відень, розкладаючи пропаганду. Вони спустили долів і були арештовані на передмісті, одначе пізніше їх освободжено.